

ΕΤΑΙΡΙΑ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΠΡΕΣΠΩΝ

οδηγός εκπαιδευτικής δράσης

Ταξιδεύοντας με τα πουλιά

LIFE15 NAT/GR/000936
Εταιρία Προστασίας Πρεσπών
2017

φωτογραφία εξωφύλλου: Δημήτρης Βαβύλης

ομάδα έργου

επιστημονική επιμέλεια: Γιάννης Θεοδωρόπουλος
Περιβαλλοντολόγος MSc
Τμήμα Επικοινωνίας
Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

Χριστίνα Νίνου
Δασοπόνος
Τμήμα Επικοινωνίας
Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

εκπαιδευτικός σχεδιασμός: Κωνσταντία Λιούζα
Φιλολόγος - Παιδαγωγός

Η εκπαιδευτική δράση «Ταξιδεύοντας με τα πουλιά» σχεδιάστηκε από το Τμήμα Επικοινωνίας / Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE Prespa Waterbirds - LIFE15 NAT/GR/0009361 – «Δράσεις για την προστασία των υδρόβιων πουλιών στη Μικρή Πρέσπα: συμβάλλοντας στην προσαρμογή των οικοσυστημάτων στην κλιματική αλλαγή και δημιουργώντας οφέλη για την τοπική κοινωνία». Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται κατά 60% από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος (LIFE) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εταιρία Προστασίας Πρεσπών

Η Εταιρία Προστασίας Πρεσπών (ΕΠΠ)¹ ιδρύθηκε το 1990 με την υποστήριξη 10 περιβαλλοντικών οργανώσεων και αποστολή της είναι η διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς σε όλη τη λεκάνη της Πρέσπας και η προώθηση της αρμονικής συνύπαρξης Ανθρώπου και Φύσης. Το έργο της ΕΠΠ εκτείνεται σε πολλούς τομείς, όπως η προστασία της βιοποικιλότητας, η προώθηση ήπιων μορφών ανάπτυξης, καθώς και η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού. Οι δράσεις της διέπονται από διασυννοριακό πνεύμα, καθώς πολλές από αυτές απαιτούν τη συνεργασία μεταξύ των τριών κρατών που μοιράζονται την περιοχή (Ελλάδα, ΠΓΔΜ, Αλβανία), αλλά και από τη στενή συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και τους κατοίκους. Για το διεθνώς αναγνωρισμένο έργο της, της έχουν απονεμηθεί σημαντικές διακρίσεις και βραβεία.

Από τα πρώτα χρόνια της ίδρυσής της, η ΕΠΠ ανέπτυξε δράσεις στον τομέα της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης με την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ξεναγήσεων σε σχολεία της περιοχής αλλά και όλης της Ελλάδας. Μέχρι σήμερα, πάνω από 50.000 μαθητές και μαθήτριες έχουν πάρει μέρος σε εκπαιδευτικές δράσεις της ΕΠΠ, πολλές από τις οποίες απέσπασαν διεθνή βραβεία, όπως η βραβευμένη με το «Best of the Best» βαλίτσα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης «Ψάρια & Αλιεία στις Πρέσπες» στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE+ Ενημέρωση & Επικοινωνία "Ψάρια, Αλιεία και Ευρωπαϊκή Πολιτική στη Λεκάνη των Πρεσπών".

¹ Για το έργο και τις δράσεις της ΕΠΠ περισσότερα εδώ: www.spp.gr

Η Παγκόσμια Ημέρα Μεταναστευτικών Πουλιών (World Migratory Bird Day) γιορτάζεται κάθε χρόνο το δεύτερο Σαββατοκύριακο του Μαΐου με πρωτοβουλία του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP). Σκοπός είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την προστασία των μεταναστευτικών πουλιών και των ενδιαμιγμάτων τους. Με αφορμή την ημέρα αυτή σχεδιάστηκε η εκπαιδευτική δράση «Ταξιδεύοντας με τα πουλιά» από το Τμήμα Επικοινωνίας / Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης της Εταιρίας Προστασίας Πρεσπών στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE Prespa Waterbirds - LIFE15 NAT/GR/0009361². Το εν λόγω πρόγραμμα LIFE αποσκοπεί στη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας στη Μικρή Πρέσπα με έμφαση στην ορνιθοπανίδα και ειδικότερα σε 9 είδη υδροβίων πουλιών. Ταυτόχρονα επιδιώκεται να προκύψουν οφέλη για την τοπική κοινωνία και να διερευνηθεί το κρίσιμο θέμα της κλιματικής αλλαγής και οι τοπικές του επιπτώσεις. Κατά την πενταετία 2017-2021, σχεδιάζεται να εκπονηθούν για τις ανάγκες του προγράμματος μια σειρά ερευνητικών δράσεων, διαχειριστικών παρεμβάσεων αλλά και ενεργειών ευαισθητοποίησης του κοινού, στο πλαίσιο των οποίων σχεδιάστηκε και η παρούσα δράση.

Βασική επιδίωξη της δράσης είναι η ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών και μαθητριών Δημοτικού για την ιδιαίτερη σημασία της περιοχής των Πρεσπών σχετικά με τα μεταναστευτικά πουλιά που φιλοξενεί. Πρόκειται για ένα επιδαπέδιο διαδραστικό παιχνίδι με ποικίλες δραστηριότητες διάρκειας δύο διδακτικών ωρών. Η παιδαγωγική προσέγγιση των δραστηριοτήτων βασίζεται στη βιωματική μάθηση και διαπνέεται από τις σύγχρονες αρχές της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, όπως η διεπιστημονικότητα, η αειφορική διαχείριση, η ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, η ενεργός συμμετοχή, η συνεργασία, η καλλιέργεια αξιών, στάσεων και συμπεριφορών, καθώς και το άνοιγμα του σχολείου στη φύση και την κοινωνία. Η προσέγγιση που υιοθετείται είναι ολιστική, καθώς αντιμετωπίζει το περιβάλλον ενιαία και αναδεικνύεται το μήνυμα της αλληλεπίδρασης του φυσικού και του ανθρώπινου παράγοντα ως ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση των μεταναστευτικών πουλιών.

² www.prespawaterbirds.gr

σκοποθεσία

Σκοπός της δράσης είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες να ενημερωθούν για τις απειλές και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν τα πουλιά κατά τη διάρκεια του μεταναστευτικού τους ταξιδιού μέσω του παιχνιδιού και της βιωματικής προσέγγισης.

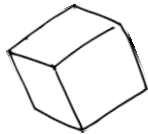
Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι της δράσης είναι οι μαθητές/τριες:

- ✓ Να αποκτήσουν γενικές γνώσεις σχετικά με τα αποδημητικά πουλιά.
- ✓ Να γνωρίσουν συγκεκριμένα ήδη αποδημητικών πουλιών που συναντώνται στην Πρέσπα (χαλκόκοτες, ροδοπελεκάνοι, φιδαιοί, μπεκάτσες, κούκοι και πελαργοί).
- ✓ Να εντοπίσουν τον φυσικό και τον ανθρώπινο παράγοντα που αποτελεί απειλή για τη ασφαλή πορεία των αποδημητικών πτηνών.
- ✓ Να αναγνωρίσουν τον φυσικό και τον ανθρώπινο παράγοντα που διευκολύνει και συνεισφέρει στην προστασία των αποδημητικών πουλιών κατά τη διαδρομή τους.
- ✓ Να ευαισθητοποιηθούν σε ζητήματα προστασίας των αποδημητικών πουλιών, ιδιαίτερα ορισμένων υδρόβιων πουλιών που απειλούνται.
- ✓ Να εργαστούν σε ομάδες και μέσω της συνεργασίας να κατανοήσουν τη σημασία που έχει αυτή όχι μόνο για την ανθρώπινη δραστηριότητα αλλά και για τα αποδημητικά πουλιά.
- ✓ Να υιοθετήσουν καλές πρακτικές στην καθημερινή τους ζωή συνεισφέροντας στην προστασία και την αειφορική διαχείριση του τόπου τους.

οδηγίες επιτραπέζιου παιχνιδιού

περιεχόμενα παιχνιδιού

1 ταμπλό
1 ζάρι
6 πιόνια
6 κάρτες για κάθε ομάδα
6 φύλλα δύναμης «σμήνους»

ομάδες

Ο/η εμπυχωτής/τρια χωρίζει τους/τις μαθητές/τριες σε έξι (6) ομάδες.

Η κάθε ομάδα επιλέγει ποια διαδρομή θα ακολουθήσει (βλ. ταμπλό), δηλαδή ποιο πουλί θα εκπροσωπεί με τη βοήθεια του/της εμπυχωτή/τριας.

Οι ομάδες που συμμετέχουν είναι οι εξής:

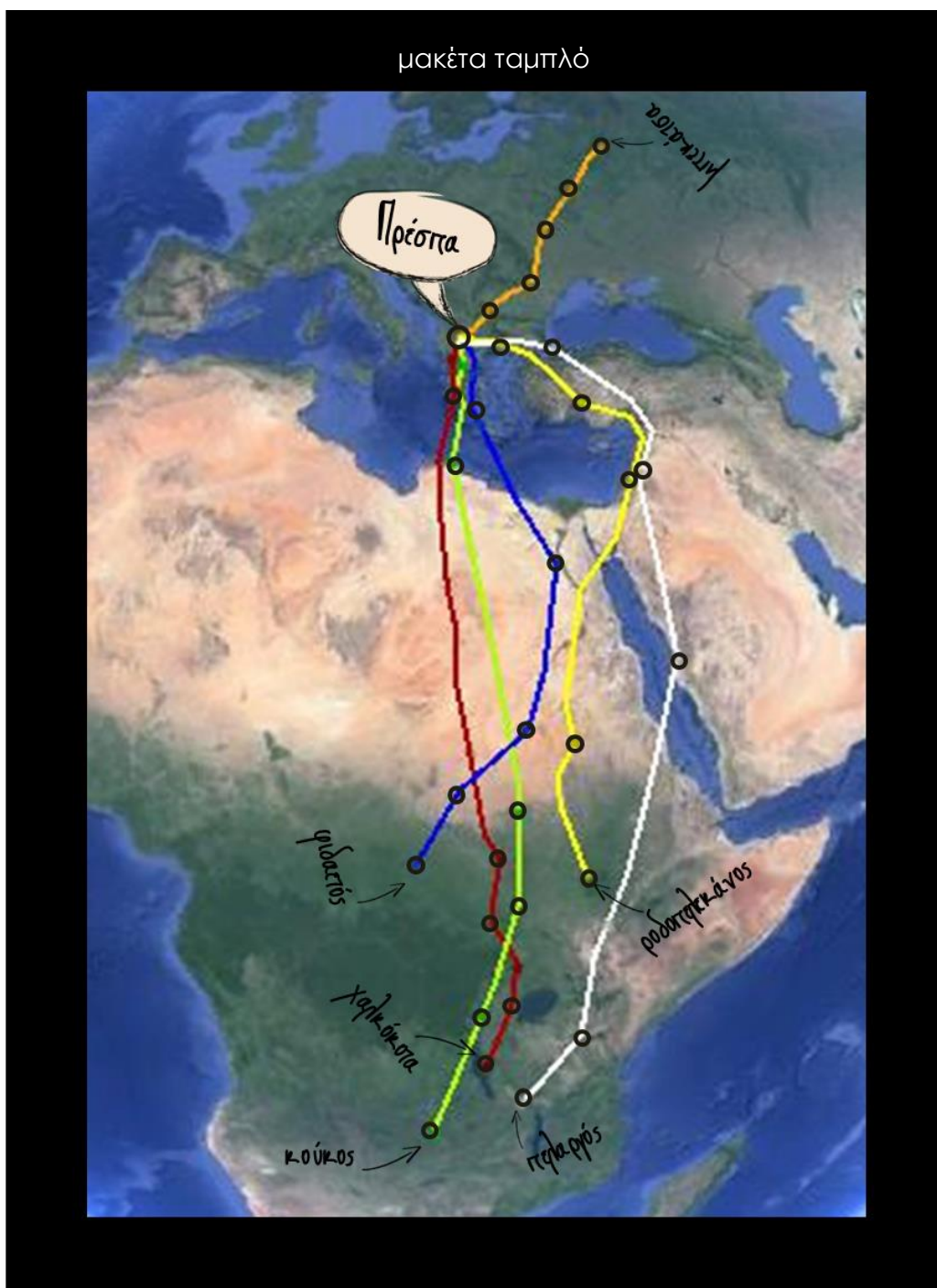
- ✓ χαλκόκοτες
- ✓ ροδοπελεκάνοι
- ✓ φιδαιοί
- ✓ μπεκάτσες
- ✓ κούκοι
- ✓ πελαργοί

σκοπός του παιχνιδιού

Κάθε ομάδα ξεκινάει από τον αρχικό της σταθμό και στόχος της είναι να φτάσει στον τελευταίο σταθμό που είναι οι λίμνες των Πρεσπών. Οι σταθμοί αντιστοιχούν στη διαδρομή που ακολουθεί το κάθε είδος κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού οι παίκτες/τριες (μαθητές/τριες) γνωρίζουν περισσότερα για τα είδη που μεταναστεύουν, τους λόγους, τους κινδύνους και τις απειλές αλλά και τις δυνατότητες προστασίας τους.

ταμπλό

Οι ομάδες κινούνται πάνω στο ταμπλό κατά έναν σταθμό κάθε φορά. Το ταμπλό παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον καθώς προσομοιάζει τις πραγματικές διαδρομές των συγκεκριμένων πουλιών. Κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού οι μαθητές/τριες μπορούν να αντλούν πληροφορίες παρατηρώντας το ταμπλό, όπως οι τοποθεσίες των σταθμών, οι αποστάσεις που διανύουν τα πουλιά, το γεωφυσικό τοπίο κ.ά. Από αυτές τις παρατηρήσεις μπορούν να εξάγουν συμπεράσματα για τις απειλές που ενδεχομένως δέχονται τα συγκεκριμένα είδη, το μέγεθος του μακρινού ταξιδιού τους και τη σημασία της περιοχής της Πρέσπας στη διαδρομή τους.

ζάρι

Οι ομάδες κινούνται με το ζάρι όταν έρθει η σειρά τους.
Το ζάρι δεν έχει αριθμούς αλλά εικόνες με καιρικές συνθήκες:

- ✓ ήλιος = η ομάδα προχωράει στον επόμενο σταθμό
- ✓ καταιγίδα = η ομάδα παραμένει στον σταθμό που είναι και περιμένει τον επόμενο γύρο (βλ. παράρτημα I).

Οι μαθητές/τριες αντιλαμβάνονται τη σημασία των καιρικών συνθηκών κατά τη διάρκεια της διαδρομής των πουλιών.

καρτέλες

Σε κάθε σταθμό αντιστοιχεί μία ξεχωριστή καρτέλα για την κάθε ομάδα (βλ. παράρτημα III). Στην καρτέλα αυτή βρίσκονται οδηγίες για τη δοκιμασία που πρέπει να περάσει η ομάδα. Οι δοκιμασίες αυτές μπορεί να έχουν τη μορφή ερώτησης γνώσεων ή να είναι κινητικές δοκιμασίες - ομαδικά παιχνίδια. Η επιτυχής ανταπόκριση της ομάδας στην κάθε δοκιμασία δίνει την ευκαιρία στην ομάδα να συνεχίσει το ταξίδι της την επόμενη φορά που θα έρθει η σειρά της χωρίς απώλειες. Σε περίπτωση που η ομάδα δεν ανταποκρίνεται επαρκώς στη δοκιμασία ή απαντά λάθος σε ερώτηση, τότε χάνει έναν συνοδοιπόρο από το σμήνος που ταξιδεύει.

δύναμη ομάδας

Η κάθε ομάδα εκτός από τις καρτέλες του παιχνιδιού έχει και ένα φύλλο «δύναμης σμήνους» (βλ. παράρτημα II). Σε αυτό το φύλλο οι παίκτες/τριες σημειώνουν τους συνοδοιπόρους που χάνουν κατά τη διάρκεια του παιχνιδιού και την αιτία. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει σκοπό την καλύτερη κατανόηση των απειλών που αντιμετωπίζουν τα σμήνη που μεταναστεύουν και ότι είναι αναμενόμενο να χάνονται ορισμένα άτομα κατά τη διάρκεια της διαδρομής τους. Οι συνοδοιπόροι που σημειώνονται δεν αντιστοιχούν σε πραγματικούς παίκτες αλλά σε υποθετικές μονάδες.

νικήτρια ομάδα

Το παιχνίδι τελειώνει όταν όλες οι ομάδες καταφέρουν να συναντηθούν στις λίμνες των Πρεσπών και μετρούν τη «δύναμή» τους. Νικήτρια ομάδα είναι αυτή που έχει φτάσει στον προορισμό της με τους λιγότερους χαμένους συνοδοιπόρους και, φυσικά... με τις περισσότερες κερδισμένες γνώσεις!

οδηγίες για την κάθε ομάδα σύμφωνα με τις καρτέλες

ομάδα «χαλκόκοτες»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.
Έχετε μια ερώτηση!

Τι σημαίνει «αποδημητικά» πουλιά;

- α) κοιμούνται κατά τη διάρκεια του χειμώνα και πετάν κατά τη θερινή περίοδο
- β) αναλόγως την εποχή μετακινούνται από ένα μέρος σε άλλο
- γ) είναι τα πουλιά που απειλούνται και φροντίζει ο δήμος

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Η χαλκόκοτα ξεκινάει το ταξίδι της από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Μόλις βρεθήκατε σε ένα υγρολίβαδο. Εκεί βρίσκετε αρκετή τροφή!

Ποια μεζεδάκια προτιμούν οι χαλκόκοτες;

- α) σκουληκάκια και έντομα
- β) καρπούς και σπόρους
- γ) ψαράκια

Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία συλλογής της τροφής!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Ωστόσο, έχετε την ευκαιρία να μαζέψετε σωστά την τροφή σας στη δοκιμασία και να μη χάσετε άλλους στη διαδρομή.

σωστή απάντηση: α

Δοκιμασία: Συλλογή τροφής

Υλικά: 5-6 μπαλάκια που αντιστοιχούν σε διαφορετικές τροφές

Οι μαθητές/τριες όλων των ομάδων σχηματίζουν κύκλο και οι μαθητές/τριες της ομάδας «χαλκόκοτες» μπαίνουν μες στον κύκλο. Ο/η εμπυχωτής/τρια δείχνει τα μπαλάκια, εξηγεί τις τροφές και επισημαίνει ποια είναι η τροφή της χαλκόκοτας. Στη συνέχεια, ρίχνει ένα μπαλάκι στον κύκλο. Οι μαθητές/τριες πετούν ο ένας στον άλλον το μπαλάκι και οι «χαλκόκοτες» προσπαθούν να το πιάσουν (αν αντιστοιχεί στην τροφή τους). Στην πορεία του παιχνιδιού ο /η εμπυχωτής/τρια δίνει και τα άλλα μπαλάκια σταδιακά στον κύκλο. Αν οι «χαλκόκοτες» πιάσουν τροφή που δεν αντιστοιχεί στη δική τους τότε χάνουν και από έναν συνοδοιπόρο και το σημειώνουν στο φύλλο «δύναμης σμήνους» της ομάδας.

σταθμός #4: δραστηριότητα θεατρικού παιχνιδιού

Συνεχίζεις το ταξίδι σου ακολουθώντας μια οροσειρά που θυμάσαι ότι στο τέλος της είναι ένα ωραίο μικρό υγρολίβαδο κατάλληλο για στάση. Έχεις κουραστεί μετά από πολλές μέρες ταξιδιού και δυστυχώς το υγρολίβαδο που θυμόσουν για να κάνεις στάση δεν υπάρχει πια... Μπαζώθηκε γιατί φτιάχνεται ένας νέος δρόμος. Πετάς κουρασμένος γύρω γύρω... και χάνεις δύο συνοδοιπόρους από την έλλειψη τροφής.

δραστηριότητα

Οι μαθητές/τριες κινούνται ελεύθερα στον χώρο. Ανοίγουν τα χέρια τους και μιμούνται το πέταγμα των πουλιών. Ο/η εμπυχωτής/τρια εναλλάσσει τις οδηγίες μεταξύ «ξεκούραστου» πετάγματος και «κουρασμένου» πετάγματος. Με τη βοήθεια ενός κρουστού όργανου δίνει τον ρυθμό εναλλάσσοντας με αργή ή γρήγορη κίνηση.

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (χώρος αναπαραγωγής)

Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τις μελλοντικές χαλκόκοτες;

- α) σε καλαμιώνες
- β) σε δέντρα
- γ) σε στέγες σπιτιών

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

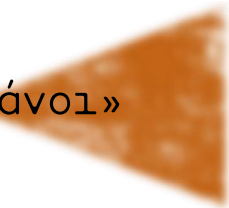
σωστή απάντηση: α

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες μπροστά σας! Για πολλά χρόνια δεν ερχόσασταν εδώ αλλά πλέον με τις δράσεις των ανθρώπων της περιοχής ο υγρότοπος των Πρεσπών σας φαίνεται πάλι ωραίος προορισμός! Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

ομάδα «ροδοπελεκάνοι»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί. Έχετε μια ερώτηση!

Γιατί μεταναστεύουν τα πουλιά;

- α) για να μη βαριούνται στο ίδιο μέρος
- β) γιατί έχουν χάσει το ταίρι τους
- γ) ψάχνουν για μέρη που έχουν καλύτερο καιρό και περισσότερο φαΐ

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο ροδοπελεκάνος ξεκινάει το ταξίδι του από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει...

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Έχουν περάσει αρκετές μέρες ταξιδιού και οι δυνάμεις σας εξαντλούνται. Βρίσκετε μια λίμνη ιδανική για ξεκούραση και ανεφοδιασμό.

Τι λιχουδιές ονειρεύεται ο ροδοπελεκάνος;

α) σκουληκάκια

β) καρπούς και σπόρους

γ) ψαράκια

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

Ξέρετε το κόλπο των ροδοπελεκάνων για να πιάνουν την τροφή τους;

Το κόλπο των ροδοπελεκάνων για να πιάνουν την τροφή τους είναι ότι ψαρεύουν σε ομάδες στα ρηχά νερά σχηματίζοντας έναν κλοιό. Ο κλοιός σταδιακά σφίγγει παγιδεύοντας τα ψάρια εντός. Στο τέλος βουτάνε όλοι μαζί τα κεφάλια τους στο νερό για να πιάσουν τα ψάρια που συγκέντρωσαν.

Προτεινόμενη δραστηριότητα θεατρικού παιχνιδιού:

Οι μαθητές/τριες σχηματίζουν έναν μεγάλο κύκλο συμβολίζοντας τον κλοιό των ροδοπελεκάνων. Ορισμένοι/ες μπαίνουν εντός του κύκλου με υπόδειξη του/της εμπυχωτή/τριας συμβολίζοντας τα ψάρια. Ο κλοιός στενεύει και τα ψάρια προσπαθούν να βγουν από τον κύκλο αλλιώς τα πιάνουν οι ροδοπελεκάνοι!

σταθμός #4: κινητικό παιχνίδι

Συνεχίζετε το ταξίδι σας και κάνετε στάση για ξεκούραση. Σας βλέπουν όμως οι ψαράδες της περιοχής και... νομίζουν πως τους τρώτε τα ψάρια! Σας καταδιώκουν και δυστυχώς χάνετε δύο συνοδοιπόρους. Μπορείτε να γλιτώσετε από την καταδίωξη και να μην χάσετε άλλους συνοδοιπόρους αν περάσετε την δοκιμασία!

Δοκιμασία: Καταδίωξη ψαράδων

Δύο μαθητές/τριες εκπροσωπούν τους ψαράδες. Ξεκινούν πιασμένοι χέρι χέρι να κυνηγούν τους/τις υπόλοιπους/ες μαθητές/τριες που εκπροσωπούν τους ροδοπελεκάνους.

Όποιον/α μαθητή/τρια πιάσουν προστίθεται στην 'αλυσίδα' και πιάνεται χέρι χέρι. Συνεχίζουν ομαδικώς να κυνηγούν τους/τις υπόλοιπους/ες. Ο εμπυχωτής/τρια ορίζει τον χώρο και τον χρόνο του παιχνιδιού. Στον συγκεκριμένο χρόνο, όσοι «ροδοπελεκάνοι» πιαστούν τόσο συνοδοιπόροι χάνονται και σημειώνονται στο φύλλο «δύναμης σμήνους» της ομάδας.

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (χώρος αναπαραγωγής)

Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τους μελλοντικούς ροδοπελεκάνους;

- α) σε καλαμιώνες
- β) σε θάμνους
- γ) σε δέντρα

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: α

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες μπροστά σας! Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...
Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

ομάδα «φιδαιτοί»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.
Έχετε μια ερώτηση!

- Πότε μεταναστεύουν τα πουλιά;
- α) όταν έχει ζέστη (άνοιξη - καλοκαίρι)
 - β) όταν έχει κρύο (χειμώνα)
 - γ) εξαρτάται από το είδος

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο φιδαιτός ξεκινάει το ταξίδι του από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει...

α) χειμώνα

β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Εκεί που ακολουθείτε αμέριμνα από ψηλά ένα ποτάμι που βλέπετε κάτω στο έδαφος αρχίζει να γουργουρίζει το στομαχάκι σας... μήπως είναι ώρα για στάση; Βρίσκεστε κοντά σε ένα ωραίο ξέφωτο στο δάσος που μπορείτε να βρείτε νόστιμα...

α) ψαράκια

β) φρούτα

γ) φίδια

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #4: κινητικό παιχνίδι

Στον επόμενο σταθμό του ταξιδιού σας δυσκολεύεστε να βρείτε τροφή καθώς εκεί που άλλοτε είχε αραιούς θάμνους και κρύβονταν ωραία φιδάκια, τώρα είναι καλλιεργήσιμα χωράφια και φιδάκια... πουθενά!

Δύο συνοδοιπόροι σας είναι πολύ αδύναμοι για να συνεχίσουν...

Γνωρίζετε ότι οι φιδαιτοί έχουν προστατευτικές φολίδες στα πόδια (σαν μπότες) για να μην τους τσιμπάνε τα φίδια που πιάνουν;

Προσπαθήστε να πιάσετε έστω και ένα φιδάκι για να ξεγελάσετε την πείνα σας!

Δοκιμασία: Φιδαετοί εν δράσει

Υλικά: ένα ζευγάρι μπότες μεγάλο νούμερο και χάρτινα φιδάκια κολλημένα σε 3 - 4 σκοινάκια

Ένας/μία μαθητής/τρια της ομάδας «φιδαετοί» φοράει τις μπότες που συμβολίζουν τις προστατευτικές φολίδες στα πόδια των φιδαιτών. Μερικοί μαθητές/τριες των άλλων ομάδων στέκονται απέναντι ο ένας από τον άλλον σε απόσταση μεταξύ τους 2-3 μέτρων και κρατούν τα σκοινάκια με τα φιδάκια κοντά στο έδαφος. Ο/η μαθητής/τρια με τις μπότες πρέπει να διασχίσει την διαδρομή ανάμεσα από τις δύο γραμμές που σχηματίζουν τα παιδιά με τα σκοινάκια με σκοπό να πατήσει πάνω στα φιδάκια ώστε να τα «πιάσει». Οι μαθητές/τριες με τα σκοινάκια δυσκολεύουν την πορεία του καθώς κινούν το σκοινάκι πέρα δώθε, όπως στο επιτραπέζιο ποδοσφαιράκι. Το παιχνίδι ολοκληρώνεται αφού περάσουν όλοι/ες οι μαθητές/τριες της ομάδας «φιδαετοί» τη δοκιμασία. Αν οι φιδαιτοί πιάσουν συνολικά πάνω από 10 φιδάκια δεν χάνουν συνοδοιπόρους. Αν πιάσουν από 8-10 χάνουν 1 συνοδοιπόρο, από 6-8 δύο συνοδοιπόρους κ.ο.κ.

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (χώρος αναπαραγωγής)

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να φτιάξεις φωλιά και να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τους μελλοντικούς φιδαιτούς;

- α) σε καλαμιώνες
- β) σε βράχια
- γ) σε μεγάλα δέντρα

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας! Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν... Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

ομάδα «μπεκάτσες»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!

Πόσο διαρκεί το ταξίδι της μετανάστευσης συνήθως;

- α) μερικές ώρες
- β) μερικές βδομάδες
- γ) μερικά χρόνια

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Η μπεκάτσα ξεκινάει το ταξίδι της από τη βόρεια Ευρώπη και στην Πρέσπα φτάνει...

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: α

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Η διαδρομή σας συνεχίζεται πάνω από βουνά και ποτάμια. Σε λίγες μέρες συναντάτε ένα ωραίο δασάκι κατάλληλο για ξεκούραση και ελαφρύ φαγητό.

Σας αρέσει πολύ να τρώτε

- α) έντομα
- β) φρούτα
- γ) σκουληκάκια

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

Αναρωτηθήκατε ποτέ γιατί έχει τέτοιο μακρύ ράμφος η μπεκάτσα;

Η μπεκάτσα χρησιμοποιεί το μακρύ και λεπτό ράμφος της για να ξετρυπώνει τα σκουλήκια που αποτελούν την τροφή της από το μαλακό έδαφος.

σταθμός #4: κινητικό παιχνίδι

Αυτή η στάση μπορεί να είναι επικίνδυνη! Μόλις συναντήσατε κάποιους ανθρώπους που βγήκαν για κυνήγι και χάσατε ήδη δύο συνοδοιπόρους σας. Μερικοί από εσάς είστε πιο δυνατοί και πετάτε γρήγορα, αλλά μερικοί είστε πιο αδύναμοι και γίνεστε εύκολη λεία.

Θα μπορέσετε να ξεφύγετε ή θα χάσετε και άλλους συνοδοιπόρους στην πορεία σας κατά τη δοκιμασία;

Δοκιμασία: Το πιο γρήγορο μπαμ

Οι μαθητές/τριες σχηματίζουν έναν κύκλο. Οι μαθητές/τριες της ομάδας «μπεκάτσες» είναι διάσπαρτοι στον κύκλο όχι δίπλα δίπλα. Ο/η εμπυχωτής/τρια είναι μες στον κύκλο και ξεκινάει το παιχνίδι ως κυνηγός σηματοδοτώντας έναν/μία μαθητή/τρια στον κύκλο φωνάζοντας «μπαμ». Ο/η μαθητής/τρια που γίνεται σημάδι πρέπει να σκύψει μόλις ακούσει το «μπαμ» για να αποφύγει το βόλι. Οι δύο διπλανοί/ες σηματοδοτούν ο ένας τον άλλον και όποιος/α πει πρώτος/η «μπαμ» κερδίζει και ο/η χαμένος/η μένει σκυμμένος/η στον κύκλο. Στον επόμενο γύρο συνεχίζει ο/η μαθητής/τρια που σημάδεψε εξ αρχής ο/η εμπυχωτής/τρια. Όσοι/ες μαθητές/τριες της ομάδας «μπεκάτσες» χάσουν, τόσοι χαμένοι συνοδοιπόροι σημειώνονται στο φύλλο «δύναμης σμήνους» της ομάδας.

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (χώρος αναπαραγωγής)

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τις μελλοντικές μπεκάτσες;

- α) σε καλαμιώνες
- β) σε δέντρα στο δάσος
- γ) στο έδαφος

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας! Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν... Μπορείτε να περάσετε τον χειμώνα σας εδώ με ασφάλεια.

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

ομάδα «κούκοι»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκινήσατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί. Έχετε μια ερώτηση!

Ποια από τα παρακάτω αποτελεί απειλή κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης;

- α) τα αεροπλάνα
- β) τα πλοία
- γ) οι κυνηγοί

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: γ

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο κούκος ξεκινάει το ταξίδι του από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει...

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Μήπως κουραστήκατε μετά από τόσες μέρες ταξίδι; Πεινάσατε και λίγο; Α... να ένα ωραίο πυκνό δασάκι μπροστά σας κατάλληλο για μια μικρή στάση λίγων ημερών μέχρι να ανακτήσετε τις δυνάμεις σας, τρώγοντας

- α) έντομα και κάμπιες
- β) φρούτα και σπόρους
- γ) σκουληκάκια

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: α

σταθμός #4: πληροφορία (έρημος)

Πετάτε εδώ και ώρες χωρίς σταματημό πάνω από την Σαχάρα και πουθενά δεν φαίνεται τίποτα παρά μόνο έρημος. Έχετε από ώρα αρχίσει να κουράζεστε, αλλά δεν υπάρχει πουθενά μέρος να ξαποστάσετε ούτε τίποτα για να τσιμπήσετε. Και σαν να μην έφταναν αυτά συναντάτε αμμοθύελλα και δεν βλέπετε τίποτα πια. Δυστυχώς, το επόμενο πρωί που ο αέρας πέφτει, έχετε χάσει από την αδυναμία δύο συνοδοιπόρους...

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (θέση τοποθέτησης αβγών)

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τους μελλοντικούς κούκους;

- α) σε φωλιά που θα φτιάξεις σε εγκαταλειμμένα σπίτια
- β) σε φωλιά που θα φτιάξεις σε νησίδες της λίμνης
- γ) σε φωλιές άλλων πουλιών

σωστή απάντηση: γ

Θα καταφέρετε να το κάνετε και τώρα περνώντας τη δοκιμασία;

κινητικό παιχνίδι

Δοκιμασία: Οι φωλιές των άλλων

Υλικά: πλαστικά στεφάνια και μπάλες

Οι μαθητές/τριες της ομάδας «κούκοι» βρίσκονται στο κέντρο και οι άλλοι/ες μαθητές/τριες συγκεντρώνονται περιφερειακά στις μικρές τους ομάδες ή στη φωλιά τους. Η φωλιά μπορεί να οριοθετηθεί με ένα πλαστικό στεφάνι. Οι μαθητές/τριες της ομάδας «κούκοι» έχουν από μία μπάλα που συμβολίζει ένα αυγό. Σκοπός είναι να ρίξουν την μπάλα προς μία από τις άλλες ομάδες καταφέροντας να αφήσουν το αυγό τους στη φωλιά των άλλων πουλιών. Τα άλλα πουλιά μπορούν να στέλνουν την μπάλα πίσω και οι «κούκοι» να ξαναπροσπαθούν. Ο/η εμπυχωτής/τρια κρατάει χρόνο και με έναν ήχο που δηλώνει «στοπ» οι μαθητές/τριες σταματούν τις προσπάθειες. Μετρούν πόσες μπάλες είναι στις φωλιές των άλλων πουλιών και πόσες έχουν ακόμα οι κούκοι. Αν οι περισσότερες είναι στις φωλιές των άλλων πουλιών οι κούκοι κερδίζουν τον γύρο. Αν όχι, χάνουν έναν συνοδοιπόρο. Η διαδικασία επαναλαμβάνεται αρκετές φορές. Ο κάθε γύρος διαρκεί λίγα δευτερόλεπτα (10-15'').

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας! Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν... Μπορείτε να γεννήσετε τα αβγά σας στις φωλιές άλλων πουλιών και να αράξετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο!

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

ομάδα «πελαργοί»

σταθμός #1: ερώτηση γενικών γνώσεων

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας... είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί. Έχετε μια ερώτηση!

Τι από τα παρακάτω βοηθάει τα πουλιά να βρίσκουν τη διαδρομή τους;

- α) οι αστερισμοί στον ουρανό
- β) το μαγνητικό πεδίο της γης
- γ) το τοπίο (βουνά, ποτάμια, ακτογραμμή)
- δ) όλα τα παραπάνω

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: δ

σταθμός #2: ερώτηση παρατήρησης

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο πελαργός ξεκινάει το ταξίδι του από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει...

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.

Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σωστή απάντηση: β

σταθμός #3: ερώτηση ειδικής γνώσης (τροφή)

Είστε μεγάλα πουλιά και δυνατά, αλλά μετά από τόσες μέρες ταξίδι χρειάζεστε ξεκούραση και αρκετή τροφή. Μπροστά σας ένας ιδανικός υγρότοπος με πολλά χωράφια ένα γύρω. Οι πελαργοί προτιμούν εκλεκτούς μεζέδες, όπως...

- α) έντομα, φίδια και βατράχια
- β) φρούτα και λαχανικά
- γ) ψάρια και όστρακα

σωστή απάντηση: α

Δυστυχώς, το φαγητό, αν και εκλεκτό σας προκάλεσε στομαχόπονο... μάλλον από τα πολλά φυτοφάρμακα στην περιοχή. Δύο συνοδοιπόροι σας δεν άντεξαν...

σταθμός #4: κινητικό παιχνίδι

Πλησιάζετε σε κατοικημένη περιοχή, μάλλον μια μεγάλη πόλη, καθώς υπάρχουν μεγάλα κτίρια και πολλές κολώνες της ΔΕΗ. Υπάρχει κίνδυνος με τόσα ηλεκτροφόρα καλώδια... προσπαθήστε να τα αποφύγετε για να μη χάσετε συνοδοιπόρους ή να μην πληγωθούν.

Δοκιμασία: Ηλεκτροφόρα καλώδια

Υλικά: μακριά λάστιχα ή κορδέλες

Οι μαθητές/τριες σχηματίζουν δύο σειρές απέναντι ο ένας από τον άλλο κρατώντας από την άκρη ένα λάστιχο ή μία κορδέλα. Με τα χέρια, πόδια, κεφάλι και ό,τι άλλο σκεφτούν κρατούν σταθερά το λάστιχο ή την κορδέλα ώστε να σχηματίζουν μία δύσκολη διαδρομή. Οι μαθητές/τριες της ομάδας των πελαργών πρέπει να περάσουν ανάμεσα από τα λάστιχα ή τις κορδέλες που συμβολίζουν τα ηλεκτροφόρα καλώδια χωρίς να τα ακουμπήσουν γιατί θα πληγωθούν. Αν τα καταφέρουν βγαίνουν αλώβητοι οι πελαργοί από τη δοκιμασία. Αν όχι, χάνουν τους αντίστοιχους συνοδοιπόρους.

σταθμός #5: ερώτηση ειδικής γνώσης (χώρος αναπαραγωγής)

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα αβγουλάκια σου με τους μελλοντικούς πελαργούς;

- α) αμμουδιές
- β) κολώνες της ΔΕΗ ή στέγες σπιτιών
- γ) καλαμιώνες

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

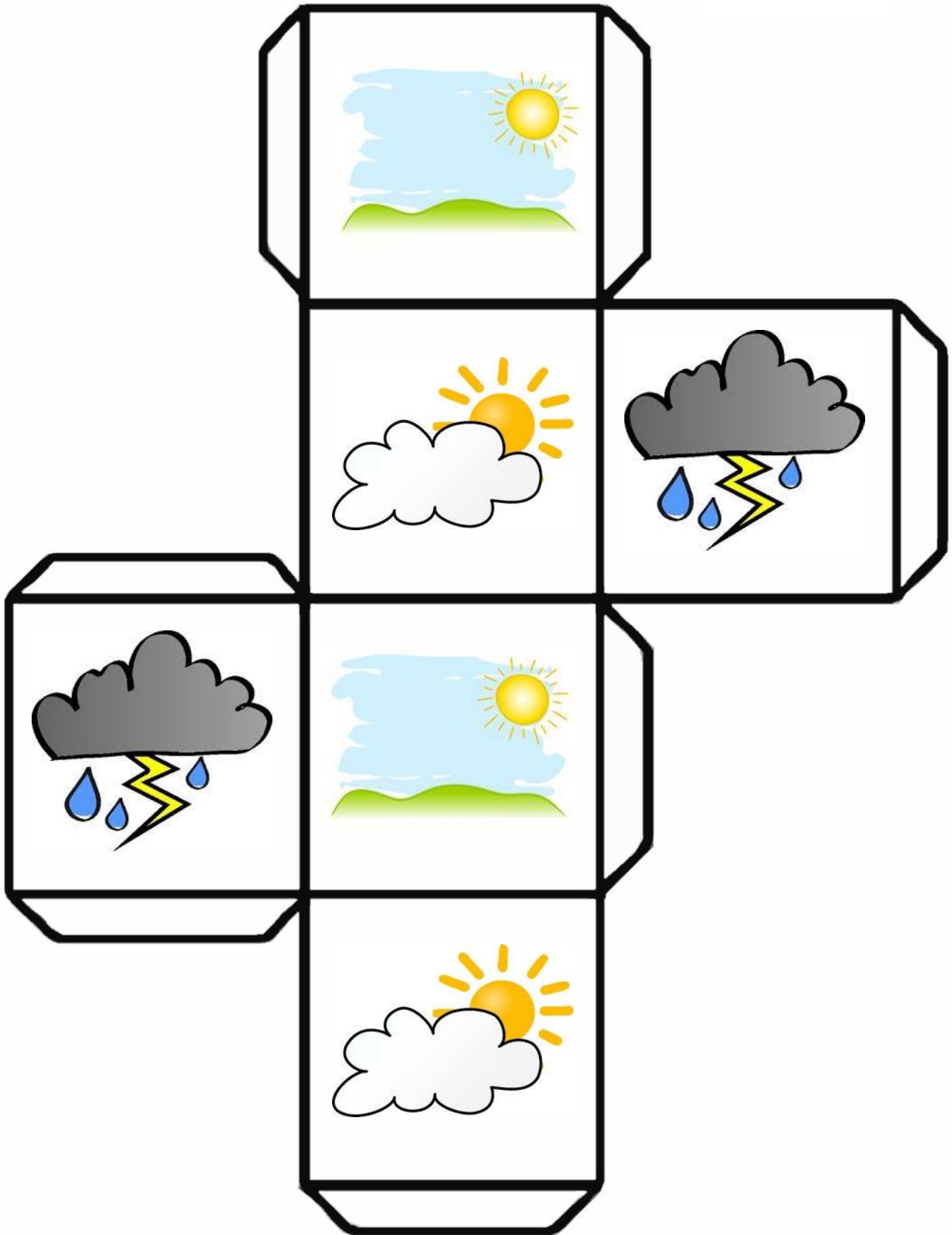
σωστή απάντηση: β

σταθμός #6: τερματισμός - μέτρηση δύναμης

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας! Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν... Μπορείτε να φωλιάσετε μέχρι το φθινόπωρο!

Η ομάδα κάνει καταμέτρηση των χαμένων συνοδοιπόρων στο φύλλο «δύναμης σμήνους».

Παράρτημα Ι: ζάρι

Παράρτημα ΙΙΙ: καρτέλες

*Οι καρτέλες εκτυπώνονται σε δύο όψεις.

«Χαλκόκοτσες»

σταθμός #1

«Χαλκόκοτσες»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Τι σημαίνει «αποδημητικά» πουλιά;

- α) κοιμούνται κατά τη διάρκεια του χειμώνα
και πετάν κατά τη θερινή περίοδο
- β) αναλόγως την εποχή μετακινούνται από ένα μέρος σε άλλο
- γ) είναι τα πουλιά που απειλούνται και φροντίζει ο δήμος

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Η χαλκόκοτα ξεκινάει το ταξίδι της από την Αφρική και
στην Πρέσπα φτάνει

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

σταθμός #2

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

«Χαλκόκοττες»

σταθμός #3

«Χαλκόκοττες»

σταθμός #4

Μόλις βρεθήκατε σε ένα υγρολίβαδο.
Εκεί βρίσκετε αρκετή τροφή!

Ποια μεξεδάκια προτιμούν οι χαλκόκοτες;

α) σκουληκάκια και έντομα

β) καρπούς και σπόρους

σταθμός #3

γ) ψαράκια

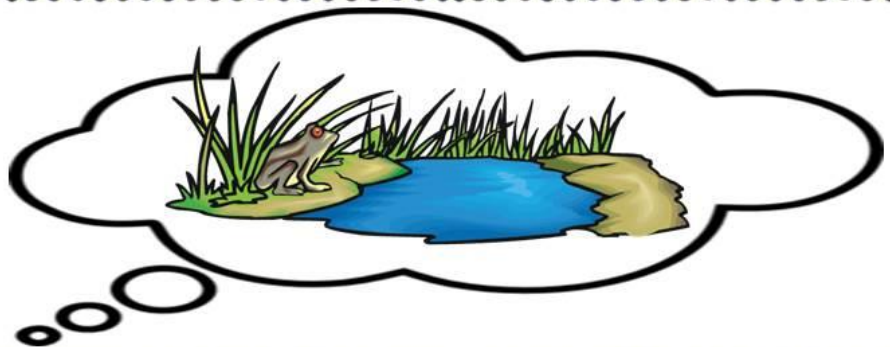
Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Ωστόσο, έχετε την ευκαιρία μαζεύοντας σωστά την τροφή σας
στη δοκιμασία να μη χάσετε άλλους στη διαδρομή.

Είστε έτοιμοι για τη σκληρή δοκιμασία συλλογής τροφής;

Συνεχίζεις το ταξίδι σου ακολουθώντας μια οροσειρά
που θυμάσαι ότι στο τέλος της είναι ένα ωραίο μικρό
υγρολίβαδο κατάλληλο για στάση...

σταθμός #4

Έχεις κουραστεί μετά από πολλές μέρες ταξιδιού και δυστυχώς το
υγρολίβαδο που θυμόσουν για να κάνεις στάση δεν υπάρχει πια...
μπαζώθηκε γιατί φτιάχνεται ένας νέος δρόμος.

Πετάς κουρασμένος γύρω γύρω...
και χάνεις δύο συνοδοιπόρους από την έλλειψη τροφής!

«Χαλκόκοττες»

σταθμός #5

«Χαλκόκοττες»

σταθμός #6

Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να αφήσεις
τα αυγουλάκια σου με τις μελλοντικές χαλκόκοτες;

α) σε καλαμιώνες

β) σε δέντρα

γ) σε στέγες σπιτιών

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες μπροστά σας!
πολλά χρόνια δεν ερχόσασταν εδώ αλλά πλέον με τις
δράσεις των ανθρώπων της περιοχής ο υγρότοπος των
Πρεσπών σας φαίνεται πάλι ωραίος προορισμός!

Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι
το φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει
κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΩΝ»

σταθμός #1

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΤΩΝ»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Γιατί μεταναστεύουν τα πουλιά;

- α) για να μη βαριούνται στο ίδιο μέρος
- β) γιατί έχουν χάσει το ταίρι τους
- γ) ψάχνουν για μέρη που έχουν καλύτερο καιρό και περισσότερη φαΐ

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο ροδοπελεκάνος ξεκινάει το ταξίδι του
από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει

α) χειμώνα

β) άνοιξη

σταθμός #2

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ»

σταθμός #3

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ»

σταθμός #4

Έχουν περάσει αρκετές μέρες ταξιδιού και οι δυνάμεις σας εξαντλούνται.
Βρίσκετε μια λίμνη ιδανική για ξεκούραση και ανεφοδιασμό.

Τι λιχουδιές ονειρεύεται ο ροδοπελεκάνος;

α) σκουληκάκια και έντομα

β) καρπούς και σπόρους

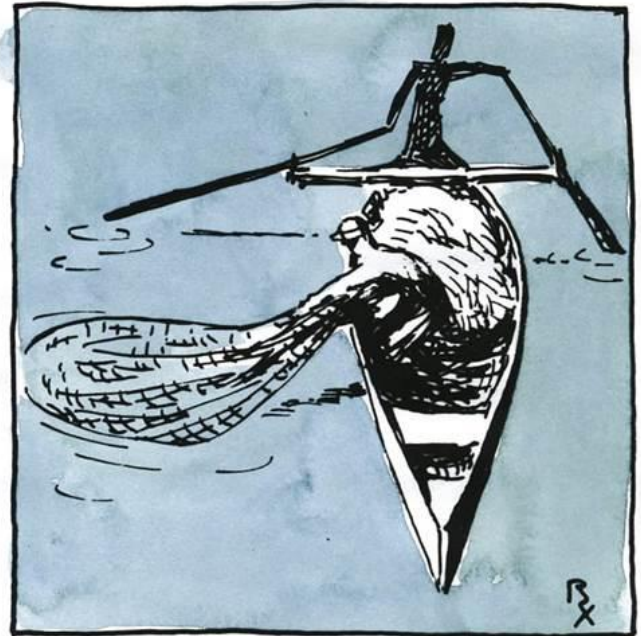
γ) ψαράκια

σταθμός #3

Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Ξέρετε το κόλπο των ροδοπελεκάνων
για να πιάνουν την τροφή τους;

Συνεχίζετε το ταξίδι σας και
κάνετε στάση για ξεκούραση.
Σας βλέπουν όμως οι ψαράδες
της περιοχής και...
νομίζουν πως τους τρώτε
τα ψάρια!

σταθμός #4

Σας καταδιώκουν και δυστυχώς χάνετε δύο συνοδοιπόρους.
Μπορείτε να γλιτώσετε από την καταδίωξη και να μην
χάσετε άλλους συνοδοιπόρους αν περάσετε την δοκιμασία!

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ»

σταθμός #5

«ΡΑΒΔΟΤΑΞΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ»

σταθμός #6

Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να αφήσεις τα αυγουλάκια σου με τους μελλοντικούς ροδοπελεκάνους;

α) σε καλαμιώνες

β) σε θάμνους

γ) σε δέντρα

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες μπροστά σας!
Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...

Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...

«Φιδαστοί»

σταθμός #1

«Φιδαστοί»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Πότε μεταναστεύουν τα πουλιά;

- α) όταν έχει ζέστη (άνοιξη - καλοκαίρι)
- β) όταν έχει κρύο (χειμώνα)
- γ) εξαρτάται από το είδος

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο φιδαιτός ξεκινάει το ταξίδι του
από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

σταθμός #2

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

«φιδαστοί»

σταθμός #3

«φιδαστοί»

σταθμός #4

Εκεί που ακολουθείτε αμέριμνα από ψηλά ένα ποτάμι που βλέπετε κάτω στο έδαφος αρχίζει να γουργουρίζει το στομαχάκι σας... μήπως είναι ώρα για στάση;

Βρίσκεστε κοντά σε ένα ωραίο ξέφωτο στο δάσος που μπορείτε να βρείτε νόστιμα...

α) ψαράκια

β) φρούτα

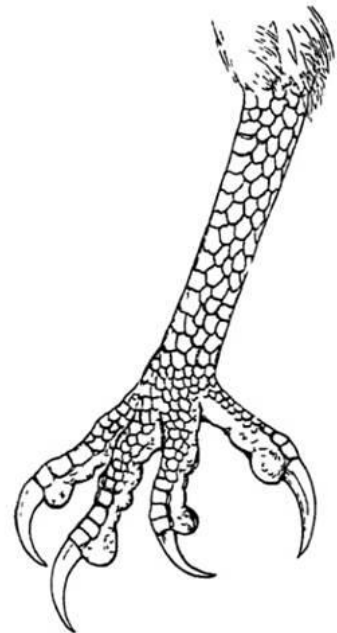
γ) φίδια

σταθμός #3

Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Στον επόμενο σταθμό του ταξιδιού σας δυσκολεύεστε να βρείτε τροφή καθώς εκεί που άλλοτε είχε αραιούς θάμνους και κρύβονταν ωραία φιδάκια, τώρα είναι καλλιεργήσιμα χωράφια και φιδάκια... πουθενά! Δύο συνοδοιπόροι σας είναι πολύ αδύναμοι για να συνεχίσουν...

σταθμός #4

Γνωρίζατε ότι οι φιδαιοί έχουν προστατευτικές φολίδες στα πόδια (σαν μπότες) για να μην τους τσιμπάνε τα φίδια που πιάνουν; Σε αυτή τη δοκιμασία προσπαθήστε να πιάσετε έστω και ένα φιδάκι για να ξεγελάσετε την πείνα σας!!

«Φιδαστοί»

σταθμός #5

«Φιδαστοί»

σταθμός #6

Ποιο είναι το αγαπημένο σου μέρος για να φτιάξεις φωλιά
και να αφήσεις τα αβγούλάκια σου με τους μελλοντικούς
φιδαιτούς;

α) σε καλαμιώνες

β) σε βράχια

γ) σε μεγάλα δέντρα

*Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.*

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας!
Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της
μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...

Μπορείτε να φωλιάσετε και να καθίσετε εδώ μέχρι το
φθινόπωρο για να μεγαλώσετε τα μικρά σας!

*Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει
κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...*

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #1

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Πόσο διαρκεί το ταξίδι της μετανάστευσης συνήθως;

- α) μερικές ώρες
- β) μερικές εβδομάδες
- γ) μερικά χρόνια

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Η μπεκάτσα ξεκινάει το ταξίδι της από τη βόρεια Ευρώπη
και στην Πρέσπα φτάνει...

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

σταθμός #2

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #3

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #4

Η διαδρομή σας συνεχίζεται πάνω από βουνά και ποτάμια.
Σε λίγες μέρες συναντάτε ένα ωραίο δασάκι κατάλληλο
για ξεκούραση και ελαφρύ φαγητό.

Σας αρέσει πολύ να τρώτε

α) έντομα

β) φρούτα

γ) σκουληκάρια

σταθμός #3

Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Αυτή η στάση μπορεί να είναι επικίνδυνη!
Μόλις συναντήσατε κάποιους ανθρώπους που βγήκαν για κυνήγι
και χάσατε ήδη δύο συνοδοιπόρους σας.
Μερικοί από εσάς είστε πιο δυνατοί και πετάτε γρήγορα,
αλλά μερικοί είστε πιο αδύναμοι και γίνεστε εύκολη λεία.

σταθμός #4

Θα μπορέσετε να ξεφύγετε ή θα χάσετε και άλλους συνοδοιπόρους
στην πορεία σας κατά τη δοκιμασία;

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #5

«ΜΠΕΚΑΤΟΣ»

σταθμός #6

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα
αβγούλάκια σου με τις μελλοντικές μπεκάτσες;

α) σε καλαμιώνες

β) σε δέντρα στο δάσος

γ) στο έδαφος

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας!
Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της
μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...

Μπορείτε να περάσετε τον χειμώνα σας
εδώ με ασφάλεια.

Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει
κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...

«ΚΟΥΚΟΙ»

σταθμός #1

«ΚΟΥΚΟΙ»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Ποια από τα παρακάτω αποτελεί απειλή
κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης;

α) τα αεροπλάνα

β) τα πλοία

γ) οι κυνηγοί

Πτεράτε εδώ και ώρες χωρίς σταματημό πάνω από τη Σαχάρα και
πουθενά δεν φαίνεται τίποτα παρά μόνο έρημος. Έχετε από ώρα
αρχίσει να κουράζεστε, αλλά δεν υπάρχει πουθενά μέρος να
ξαποστάσετε ούτε τίποτα για να τσιμπήσετε.

σταθμός #4

Και σαν να μην έφταναν αυτά συναντάτε αμμοθύελλα
και δεν βλέπετε τίποτα πια. Δυστυχώς, το επόμενο πρωί
που ο αέρας πέφτει, έχετε χάσει από την αδυναμία
δύο συνοδοιπόρους...

«ΚΟΥΚΟΙ»

σταθμός #3

«ΚΟΥΚΟΙ»

σταθμός #4

Μήπως κουραστήκατε μετά από τόσες μέρες ταξίδι;
Πεινάσατε και λίγο;
Α... να ένα ωραίο πυκνό δασάκι μπροστά σας κατάλληλο για μια μικρή
στάση λίγων ημερών μέχρι να ανακτήσετε τις δυνάμεις σας!

Τι θα έτρωγαν οι κούκοι σε αυτό το δασάκι;

α) έντομα και κάμπιες

β) φρούτα και σπόρους

γ) σκουληκάρια

σταθμός #3

Αν απαντήσετε σωστά, είστε έτοιμοι για τη δοκιμασία!
Αν απαντήσετε λάθος, τότε χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Πετάτε εδώ και ώρες χωρίς σταματημό πάνω από τη Σαχάρα και
πουθενά δεν φαίνεται τίποτα παρά μόνο έρημος. Έχετε από ώρα
αρχίσει να κουράζεστε, αλλά δεν υπάρχει πουθενά μέρος να
ξαποστάσετε ούτε τίποτα για να τσιμπήσετε.

σταθμός #4

Και σαν να μην έφταναν αυτά συναντάτε αμμοθύελλα
και δεν βλέπετε τίποτα πια. Δυστυχώς, το επόμενο πρωί
που ο αέρας πέφτει, έχετε χάσει από την αδυναμία
δύο συνοδοιπόρους...

«ΚΟΥΚΟΛΙ»

σταθμός #5

«ΚΟΥΚΟΛΙ»

σταθμός #6

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα
αβγούλκια σου με τους μελλοντικούς κούκους;

α) σε φωλιά που θα φτιάξεις σε εγκαταλειμμένα σπίτια

β) σε φωλιά που θα φτιάξεις σε νησίδες της λίμνης

γ) σε φωλιές άλλων πουλιών

Θα καταφέρετε να το κάνετε και τώρα περνώντας τη δοκιμασία;

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας!
Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της
μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...

Μπορείτε να γεννήσετε τα αβγά σας στις φωλιές άλλων
πουλιών και να αράξετε εδώ μέχρι το φθινόπωρο!

Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει
κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #1

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #2

Μόλις ξεκίνησατε το ταξίδι σας...
είστε έτοιμοι για όλα και πολύ δυνατοί.

Έχετε μια ερώτηση!
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

σταθμός #1

Τι από τα παρακάτω βοηθάει τα πουλιά να βρίσκουν τη
διαδρομή τους;

- α) οι αστερισμοί στον ουρανό
- β) το μαγνητικό πεδίο της γης
- γ) το τοπίο (βουνά, ποτάμια, ακτογραμμή)
- δ) όλα τα παραπάνω

Ο καιρός φαίνεται ευνοϊκός και η διαδρομή σας συνεχίζεται.

Ο πελαργός ξεκινάει το ταξίδι του
από την Αφρική και στην Πρέσπα φτάνει

- α) χειμώνα
- β) άνοιξη

σταθμός #2

Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #3

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #4

Είστε μεγάλα πουλιά και δυνατά, αλλά μετά από τόσες μέρες ταξίδι χρειάζεστε ξεκούραση και αρκετή τροφή.

Μπροστά σας ένας ιδανικός υγρότοπος με πολλά χωράφια ένα γύρω.

Οι πελαργοί προτιμούν εκλεκτούς μεζέδες, όπως...

α) έντομα, φίδια και βατράχια

β) φρούτα και λαχανικά

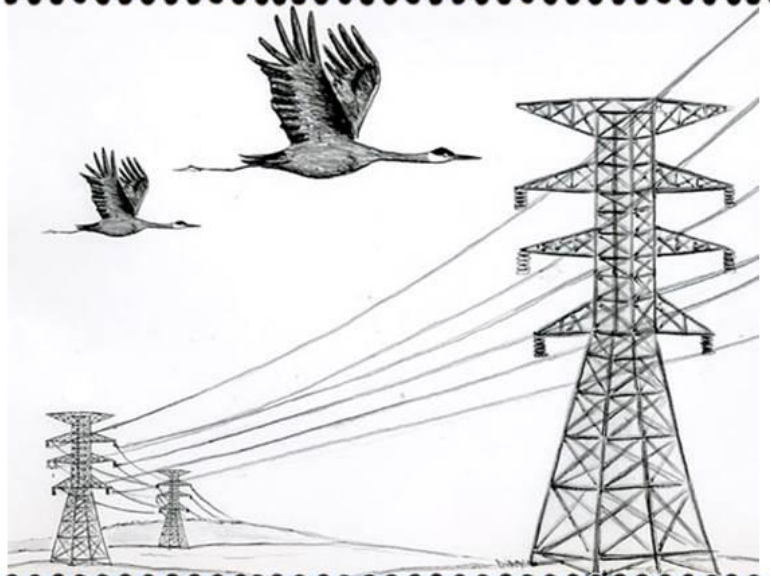
γ) ψάρια και όστρακα

σταθμός #3

Δυστυχώς, το φαγητό, αν και εκλεκτό σας προκάλεσε στομαχόπονο... μάλλον από τα πολλά φυτοφάρμακα στην περιοχή. Δύο συνοδοιπόροι σας δεν άντεξαν...

Πλησιάζετε σε κατοικημένη περιοχή, μάλλον μια μεγάλη πόλη, καθώς υπάρχουν μεγάλα κτίρια και πολλές κολώνες της ΔΕΗ. Υπάρχει κίνδυνος με τόσα ηλεκτροφόρα καλώδια...

σταθμός #4

Προσπαθήστε να τα αποφύγετε για να μη χάσετε συνοδοιπόρους ή να μην πληγωθούν.

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #5

«Ταξιαρχοί»

σταθμός #6

Ποιο είναι το κατάλληλο μέρος για να αφήσεις τα
αβγούλκια σου με τους μελλοντικούς πελαργούς;

α) αμμουδιές

β) κολώνες της ΔΕΗ ή στέγες σπιτιών

γ) καλάμιώνες

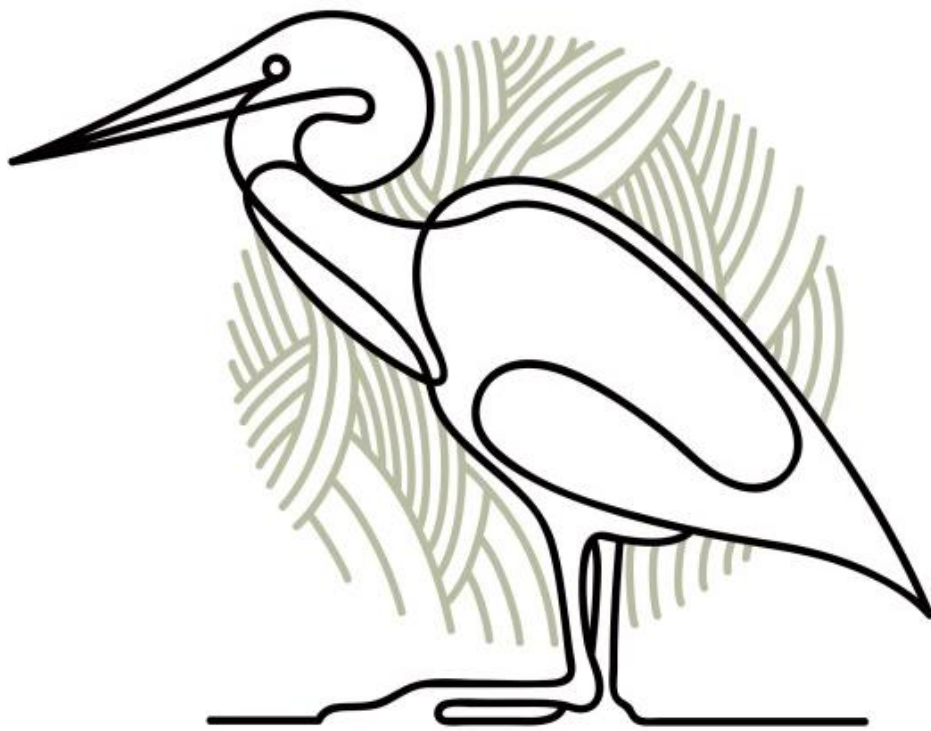
Αν απαντήσετε σωστά, το ταξίδι σας συνεχίζεται ομαλά.
Αν απαντήσετε λάθος, χάνετε έναν συνοδοιπόρο.

Επιτέλους βλέπετε τις λίμνες των Πρεσπών μπροστά σας!
Βρήκατε τον προορισμό σας και η περιπέτεια της
μετανάστευσης τελείωσε προς το παρόν...

Μπορείτε να φωλιάσετε μέχρι το φθινόπωρο!

Μετρήστε πόσους συνοδοιπόρους έχετε χάσει
κατά το μακρύ ταξίδι της μετανάστευσης...

P R E S P A
W A T E R B I R D S